

Албул І.В.

К.пед.н., доцент,

доцент кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СУЧАСНОЇ СІМ'Ї

Державна сімейна політика є важливим політичним інструментом впливу на забезпечення сприятливих умов для всебічного розвитку сім'ї та її членів, найповнішу реалізацію сім'єю своїх функцій і поліпшення її життєвого рівня, підвищення значення сім'ї як основи суспільства, укріплення і розвиток соціального інституту сім'ї в цілому.

Соціальна політика передбачає забезпечення суспільної безпеки, регулювання соціальних процесів, реалізацію інтересів споживачів, створення умов для сталого людського розвитку, і займає суттєве місце в механізмі забезпечення потреб людини.

Соціальна політика, а в її складі і сімейна політика, це – невід'ємна складова діяльності держави, відповідальної за добробут, розвиток і безпеку своїх громадян. Зважена соціальна політика зберігає стабільність у суспільстві, що дозволяє йому розвиватися без значних потрясінь, заколотів та революцій.

В цілому державну сімейну політику можна визначити як заходи держави та інших суб'єктів політики, спрямовані на утвердження чи зміну сімейних відносин, сім'ї як соціального феномену і які обумовлені політичною ідеологією щодо сімейних цінностей. В свою чергу, сімейна політика соціальної держави – це політика, спрямована на створення необхідних умов для успішного функціонування сім'ї, добробут, укріплення і розвиток сім'ї як важливого соціального інституту суспільства та основи стабільності політичної системи.

Сімейна політика має на меті зміцнення сім'ї як соціального інституту. Ця мета носить фундаментальний, довгостроковий характер. Одним із засобів

досягнення цього є реалізація Державної цільової соціальної програма підтримки сім'ї до 2016 року.

Метою Програми є збереження традиційних сімейних цінностей, посилення мотивації до реєстрації шлюбів, свідомого народження і виховання дітей, а також підвищення соціального захисту сімей, які опинились у складних життєвих обставинах.

Серед шляхів і способів розв'язання проблеми пропонуються два варіанти:

- забезпечення матеріальної підтримки соціально незахищених верств населення та надання соціальних послуг сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах, з приводу насильства в сім'ї;

- перенесення акцентів сімейної політики на засади стимулювання саморозвитку та самозабезпечення сім'ї, надання адресної соціальної допомоги, поєднання зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади, активізацію діяльності органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань.

Другий варіант є оптимальним, оскільки він спрямований на:

- пропаганду сімейних цінностей з формування сім'ї, орієнтованої на народження та виховання двох і більше дітей, здатної самостійно розв'язувати проблеми, забезпечувати власний розвиток, брати активну участь у житті громади, виховувати відповідальних громадян;
- здійснення підготовки молоді до подружнього життя;
- формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей;
- здійснення соціальної підтримки сімей шляхом створення ефективної системи захисту населення через запровадження механізму комплексного надання сім'ям адресної допомоги та соціальних послуг;
- соціальний захист та підтримку сімей, які опинились у складних життєвих обставинах, запобігання асоціальним проявам у сім'ї, передусім насильству;

- забезпечення всебічної підтримки сімей, особливо з дітьми.

Так, з метою підвищення в суспільстві престижу сім'ї, утвердження пріоритетності сімейних цінностей, підвищення ролі батьків у вихованні дитини, в рамках реалізації Державної цільової соціальної програма підтримки сім'ї до 2016 року, виконуються такі види діяльності:

- 1) проведення засідань за круглим столом, брифінгів, семінарів, спрямованих на збереження та популяризацію національних культурних сімейних традицій і цінностей, підвищення престижу багатодітних сімей;
- 2) виготовлення аудіо- та відеороликів в рамках проведення інформаційно-просвітницької кампанії з питань розвитку та підтримки сім'ї, спрямованих на збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя; популяризації моделі "доброго батька" та протидії насильству в сім'ї;
- 3) розміщення зовнішньої реклами (плакати, буклети, сітілайти, бігборди) з метою розвитку та підтримки сім'ї, спрямованої на збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя; популяризації моделі "доброго батька" та запобігання насильству в сім'ї;
- 4) проведення інформаційно-просвітницької кампанії на місцевому рівні щодо розвитку та підтримки сім'ї, спрямованої на збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя; популяризації моделі "доброго батька" та запобігання насильству в сім'ї
- 5) підготовка та розповсюдження інформаційних матеріалів для населення щодо видів державної допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, у тому числі багатодітним сім'ям;
- 6) підготовка та видання інформаційних збірників з питань сім'ї, підготовки молоді до життя в подружжі, усвідомленого батьківства тощо;
- 7) проведення щорічних регіональних тематичних семінарів з питань підтримки сім'ї та соціального захисту багатодітних сімей;
- 8) проведення щорічних Всеукраїнських і регіональних свят та культурологічних акцій з питань сім'ї (День сім'ї, День матері);
- 9) проведення фестивалю-конкурсу "Таланти багатодітної родини";

10) підготовка та проведення Всеукраїнського свята "День батька".

Соціальна підтримка молодих сімей - це частина (форма) сімейної політики, метою якої є надання допомоги родинам у подоланні різного роду стресових ситуацій, у вирішенні проблем, що виникають в їх житті, з якими сім'ї не в змозі впоратися самі, за рахунок своїх внутрішніх ресурсів. Соціальна ж робота з молодими сім'ями - це діяльність, яка реалізує цю соціальну підтримку.

Так, з метою підготовки молоді до подружнього життя, народження і виховання бажаних дітей у сім'ях, підготовка подружжя до майбутнього батьківства та відповідального батьківства у вихованні дітей соціальна робота з молодими сім'ями спрямована на виконання наступних напрямів:

- 1) розроблення програми підготовки молоді до подружнього життя;
- 2) підготовка спеціалістів обласних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді по роботі з молоддю з підготовки до подружнього життя;
- 3) впровадження в регіонах програми підготовки молоді до подружнього життя (підготовка спеціалістів районних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, забезпечення виконання програми підготовки молоді до подружнього життя);
- 4) підготовка сімей до відповідального батьківства;
- 5) проведення моніторингу програми підготовки молоді до подружнього життя.

Одним із важливих напрямів державної сімейної політики є запобігання сімейному неблагополуччю та надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах. Відповідно до Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року нині реалізуються такі види діяльності:

- 1) проведення навчальних семінарів, тренінгів з питань запобігання насильству в сім'ї із спеціалістами місцевих органів виконавчої влади, які працюють з особами, які постраждали від насильства в сім'ї, та працівників органів внутрішніх справ;

- 2) проведення навчання для спеціалістів місцевих органів виконавчої влади щодо осіб, які постраждали від насильства в сім'ї та які вчинили насильство в сім'ї, а також з дітьми, які стали свідками насильства в сім'ї;
- 3) надання допомоги членам сімей, в яких скоєно насильство, центрами соціально-психологічної допомоги;
- 4) виконання корекційних програм для осіб, які вчиняють насильство;
- 5) забезпечення діяльності телефонних "гарячих ліній" з надання інформації для осіб, які опинились у складних життєвих обставинах, в тому числі тих, що постраждали від насильства в сім'ї.

Варто наголосити, що перенесення акцентів сімейної політики на засади стимулювання саморозвитку та самозабезпечення сім'ї сприятиме ціннісній трансформації ставлення українців до створення та функціонування сім'ї, посиленню відповідальності кожного з батьків за виховання дітей, запровадженню ефективного механізму взаємодії та соціального партнерства сім'ї, громадськості та держави.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І.Д.Звереві. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. –536 с.
2. Мішин А. Державна сімейна політика як цілісна науково-практична система / А. Мішин //Актуальні проблеми державної сімейної політики: Матеріали науково-практичної конференції/ С.Р.Сафіулін, С.В.Толстоухова, О.В.Белишев та ін.// Вісник Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту (спецвипуск). Науково-практичний журнал. – 2010. - № 1-2. - С.17-22.
3. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року» // Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP130341.html